

УДК 378.016 : 91 + 378.315.7

Е.И. Галай

Белорусский государственный университет, г. Минск

НОВЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПОДГОТОВКЕ ГЕОЭКОЛОГОВ

В статье рассматривается использование дистанционной системы обучения на географическом факультете. Раскрывается применение проблемно-поисковых и других образовательных технологий в подготовке геоэкологов.

Ключевые слова: педагогическая технология, дистанционное обучение.

E. Galai

NEW EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN TRAINING OF GEOECOLOGISTS

In this article we examine application of distant learning system at the geographical faculty. Application of problem-searching and other educational technologies in training of geoecologists is proved.

Key words: pedagogical technology, distant teaching.

О.І. Галай

НОВІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ ГЕОЕКОЛОГІВ

У статті розглядається використання дистанційної системи навчання на географічному факультеті. Розкривається застосування проблемно-пошукових та інших освітніх технологій у підготовці геоекологів.

Ключові слова: педагогічна технологія, дистанційне навчання.

Вступление. Указом Президента Республики Беларусь А.Г. Лукашенко от 26 марта 2007 г. № 136 утверждена Государственная программа инновационного развития страны на 2007- 2010 годы и на перспективу до 2015 года [1], главной целью которой является перевод национальной экономики в режим интенсивного инновационного развития в рамках белорусской экономической модели. Это означает создание новых и модернизация важнейших предприятий и производств за счет внедрения передовых технологий, по большей части базирующихся на отечественных разработках. Государственные университеты, вузы, создающие интеллектуальный продукт, наряду с другими организациями осуществляют кадровое обеспечение инновационной деятельности.

Исходные предпосылки. Выполнение инновационных программ в Республике Беларусь требует реформирования высшего образования. На первый план выдвигаются проблемы качества образования, подготовки конкурентоспособных специалистов. Для этого необходимо внедрение новых педагогических технологий. Анализ педагогической литературы (В.П. Беспалько, А.А. Вербицкий, В.М. Кларин, Т.С. Назарова, Г.К. Селевко и др.) показал, что понятие «педагогическая технология» можно рассматривать в следующих аспектах:

- 1 - в *научном* – как часть педагогической науки;
- 2 – в *процессуальном* – как описание процесса, совокупности целей, содержания, методов и средств достижения планируемых результатов обучения;
- 3 – в *деятельностном* – как осуществление педагогического процесса, функционирование всех местных, инструментальных и методологических средств.

Осуществление новых педагогических технологий позволит обеспечить рынок труда специалистами нового типа, которые владеют новыми

знаниями, высоким уровнем компетентности в профессиональной области, способностью адаптироваться в новых социально-экономических условиях.

Цель настоящей статьи - осветить использование новых образовательных технологий при изучении курса «Природно-ресурсные кадастры Беларуси» на географическом факультете Белорусского государственного университета (БГУ). Для достижения поставленной цели необходимо было проанализировать возможности и эффективность применения инновационных технологий в учебном процессе.

Изложение исходного материала. Одной из актуальных проблем в современной подготовке специалистов становится поиск наиболее эффективных технологий активизации и стимулирования познавательной деятельности студентов. К ним относятся технологии: информационно-развивающие, или информационно-коммуникационные; коммуникативно-деятельностные; проблемно-поисковые; личностно-ориентированные и др.

При изучении учебных дисциплин на кафедре географической экологии, как и на всем географическом факультете БГУ, внедрены в образовательный процесс принципы дистанционного обучения через создание сетевой образовательной платформы (СОП) «e-University» для самостоятельной работы студентов, созданы электронные учебно-методические комплексы в СОП «e-University», размещены в сетевом окружении географического факультета электронные учебные материалы.

При выполнении самостоятельной работы студентам предлагается найти информацию по различным видам кадастров, систематизировать ее (значение кадастра, его структура, использование кадастровой информации). Работа по одному

кадастру виконується групою студентів в складі 3-4 осіб. На аудиторному занятті студенти разом з викладачем обговорюють презентації, виділяють позитивні та негативні моменти. При використанні такої технології в центрі всієї освітньої системи ставиться особистість студента, забезпечення комфортних, безконфліктних умов його розвитку, реалізації його здібностей.

При проведенні занять індивідуальна робота студентів поєднується з груповою. Для активізації пізнавальної активності студентів велике значення має організація групової дискусії на тему «Екологічні наслідки хімізації сільськогосподарського виробництва». По завершенні її виконання пропонується скласти структурно-логічну схему, в якій були б відображені позитивні та негативні наслідки використання пестицидів, добрив в сільському господарстві, а також заходи з екологізації сільськогосподарського виробництва.

Для того, щоб навчити студентів узагальнювати складну інформацію в лаконічній формі, пропонується скласти тези доповідей.

При вивченні дисципліни використовується проблемне навчання. Спочатку викладачем формулюється проблема з викладом наявних знань для її розв'язання, визначенням необхідних знань та шляхів пошуку. Далі організується самостійна робота студентів. При цьому навчаючись учні пропонують свої варіанти розв'язання проблеми, можливо не завжди достатньо обґрунтовані та аргументовані. Це формує конкурентоспроможного випускника, здатного до творчої діяльності, самостійно управляючого своїм вибором дій та сфери застосування.

При підготовці геоекологів знаходять застосування проблемно-пошукові технології. До їх числа належить самостійна робота, попередня лекційно-семінарський матеріал, блочно-модульне навчання з рейтинговою оцінкою знань та ін. Весь матеріал навчальної дисципліни «Природно-ресурсні кадастри Білорусі» систематизований у вигляді модулів. В кожному модулі поряд з лекційним матеріалом представлено контрольовану самостійну або практичну роботу. Письмові роботи, як і відповіді на запитання в час бесіди з викладачем, також оцінюються.

Для поточного та кінцевого контролю знань студентів по дисципліні пропонується тестування. Використовується модульний принцип викладу тестових завдань. Модулі є відносно незалежними, але побудовані в певній логічній послідовності. Кількість тестових завдань в модулі різноманітна – від 50 до 100.

Для оцінки знань студентів їм пропонується скласти дерево понять по дисципліні з науковими результатами, розкриваючими сутність понять.

Висновки. Аналіз нових інформаційних технологій в підготовці геоекологів, зокрема на прикладі курсу «Природно-ресурсні кадастри Білорусі», показав ефективність використання проблемного навчання, а також дистанційної системи навчання. Регулярне тестування дозволяє об'єктивно оцінити рівень навчально-пізнавальної діяльності кожного студента окремо, таким чином індивідуалізувати навчальний процес.

Рецензент – кандидат біологічних наук А.М. Зарубов

Література:

1. Государственная программа развития инновационного образования на 2008-2010 годы и на перспективу до 2015 года: Указ Президента Республики Беларусь, 26 марта 2007 г., №136 // Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь. – 2007. – № 79. – 1/8435.

УДК 371.214.41

О.І. Грінченко, Л.М. Пужайчерда

Харківська академія неперервної освіти

ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті висвітлюються особливості програмно-методичного забезпечення вивчення географічного краєзнавства в загальноосвітніх навчальних закладах Харківської області в межах інтегрованого краєзнавчого курсу «Харківщинознавство» для учнів 8-9-х класів, його змістовне наповнення, а також методичні особливості використання у навчальному процесі. Доведено необхідність вивчення краєзнавства як складової змісту освіти основної школи, визначені актуальні проблеми викладання курсу «Харківщинознавство» та напрями діяльності щодо модернізації його програмно-методичного забезпечення.

Ключові слова: географічне краєзнавство, програмно-методичне забезпечення, навчальний посібник, Харківщинознавство.